

VLIV ROZÍOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE NA STUPE DOSAHOVANÉ KONVERGENCE

EFFECT OF EU ENLARGEMENT ON THE LEVEL OF ACHIEVED CONVERGENCE

ING. PETRA APPLOVÁ

Ústav regionálních a bezpečnostních věd | Institute of Regional and Security Sciences
Fakulta ekonomicko-správní | Faculty of Economics and Administration
Univerzita Pardubice | University of Pardubice
✉ Studentská 95, 532 10 Pardubice, Czech Republic
E-mail: Petra.Applova@upce.cz

Anotace

Předkládaný příspěvek shrnuje výsledky zkoumání o sobě postupného rozšíření Evropské unie (EU) na stupeň dosahované konvergence v rámci evropské integrace, přičemž konvergence, resp. divergence je napříč zeměmi EU měřena pomocí relativního ukazatele tvorby bohatství (HDP na obyvatele v PPS) v čase a dále pomocí shift share analýzy, která vychází z vývoje podílu země a regionů soudržnosti označených na základě provedené klasifikační analýzy jako šlechtěné. Závěr článku se zabývá komparací entit spadajících do skupin tzv. šlechtěné s oblastmi zpřísněnými v rámci cíle Konvergence, a to v etn analýzy finančních prostředků alokovaných do skupin území šlechtěné ve vztahu k celkové výši alokace tohoto cíle v programovacím období 2007-2013. Dílčí výsledky provedeného výzkumu podávají však o vlivu rozšíření evropské integrace na stupeň dosahované konvergence rozdílné závěry. Z tohoto důvodu nelze tudíž o míře konvergence, resp. divergence ve vztahu k rozšíření EU jednoznačně rozhodnout.

Klíčová slova

rozšíření EU, konvergence, šlechtěné regiony

Annotation

This paper summarizes results achieved by examining the degree of convergence within European integration affected by the successive enlargement of the European Union (EU). Through the EU countries the convergence or divergence is measured by the indicator of relative wealth (GDP per capita in PPS) in time. It can be also measured by shift share analysis which is based on the number of countries and cohesion regions classified as underdeveloped. The end of article contains a comparison between entities that belong to underdeveloped group and regions subordinated under the Convergence objective, including the analysis of funds allocated to groups of underdeveloped territories which related to the total amount of allocation of this objective in the programed period 2007 - 2013. However, the partial results coming from the research on the expansion of European integration and its influence to achieved convergence show different conclusions. For this reason it's not possible to decide on a degree of convergence or divergence in relation to the expanding EU.

Key words

EU enlargement, convergence, underdeveloped regions

JEL classification: O57, R11.

Úvod

Úkolem EU je utvá et vztahy mezi členskými státy a jejich národy takovým způsobem, který bude zajišťovat soudržnost a solidaritu (Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o založení Evropského společenství).

Mezi klíčové politiky EU patří kohezní politika, která má za cíl snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů tak, aby došlo právě k posílení ekonomické, sociální a územní soudržnosti a tím k harmonickému vývoji celé EU. Příčinou vzniku a přetrvávající deflitosti této politiky tkví především v rozdělení EU o nové členské země, a to níže ekonomické výkonnosti EU, resp. Evropská společenství se v rámci svého vývoje rozdělila celkem sedmkrát, ovšem na základě postupových pohovorů s dalšími evropskými zeměmi je zřejmé, že její rozdělení především východním směrem bude v nejbližších letech pokračovat. Rozdělením EU bude tedy docházet k rostoucím regionálním nerovnoměrnostem v rámci celé integrace, čímž budou kladeny vyšší nároky na nezbytné dlouhodobé finanční podpory právě k eliminaci těchto regionálních rozdílů.

Ekonomická konvergence je posuzována nejprve ve dvou rovinách: jako konvergence sigma a beta, kdy sigma konvergence je vnímána jako pokles rozptylu reálného důchodu na osobu napříč skupinou daných ekonomik v úseku a beta konvergence jako negativní parciální korelace mezi růstem reálného důchodu na obyvatele v úseku ve vztahu k jeho výchozí hodnotě (Barro, Wyplosz, 2008), (Young, Higgins, Leny, 2004).

Na eliminaci regionálních nerovnoměrností a disparit bylo a je vynakládáno v rámci kohezní politiky velké množství finančních prostředků. Taktéž i v novém programovacím období je plánováno ve významné podpoře regionální politiky pokračovat. Je neoddiskutovatelné, že cílem politiky soudržnosti je bezpochyby i zvyšovat efektivitu poskytovaných finančních prostředků. Z tohoto důvodu je tedy nezbytné znát vývoj dotčených území ve vztahu k alokovaným prostředkům, tj. například, zda objem obdržených prostředků v ekonomikách vyvolal potencionální multiplikační efekt či naopak neférový efekt mrtvé váhy.

1. Cíl a metody

Cílem předkládaného příspěvku je určit, zda EU směřuje ke konvergenci regionů, a to v návaznosti na proces jejího rozdělení. Pro tento účel byly vybrány následující části výzkumu: 1) hodnocení vývoje relativního ukazatele tvorby bohatství v rámci rozdělení EU ve vztahu ke konvergenci; 2) klasifikace regionů soudržnosti a zemí do tříd, a to v závislosti na plnění kritérií pro vstup finančních prostředků z evropských fondů v etn analýze vývoje skupin šzaostávajících; 3) porovnání entit spadajících do skupin tzv. šzaostávajících s oblastmi vstupujícími finanční prostředky v rámci kohezní politiky programovacího období 2007-2013 (cíl Konvergence); 4) analýza finančních prostředků alokovaných do regionů označovaných jako šzaostávajících.

K dosažení hlavního cíle je zvolena shift share analýza doplňující klasifikační analýzu zemí, resp. regionů soudržnosti, která je založena na oprávněnosti těchto území vstoupit finanční prostředky ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti (CF) v rámci cíle Konvergence kohezní politiky programovacího období 2007-2013. Pro prvotní zkoumání dosahované úrovně konvergence v členských státech rozdělení EU je analyzován a následně komparován základní ukazatel výkonnosti, resp. tvorby bohatství, a to relativní ukazatel hrubého domácího produktu (HDP) na obyvatele ve standardu kupní síly (v PPP) se zeměmi tzv. tradičními (EU-12). Následná klasifikační analýza zemí a jejich regionů soudržnosti je prováděna na základě plnění kritérií pro vstup finančních prostředků v rámci cíle Konvergence, tj. jsou vymezeny země, regiony a phasing-out tzv. šrozvinuté a šzaostávající. V závěru příspěvku je provedena komparace zemí a regionů nacházejících se ve skupinách definovaných jako šzaostávajících s oblastmi podporovanými ze strukturálních fondů a z CF v rámci cíle Konvergence. Velký význam má rovněž i objem finančních

prost edk , který byl do území šzaostávajícíō alokován, z toho d vodu je komparace dopln ěna i o tuto analýzu.

2. Výsledky výzkumu

Evropská integrace a její roz-i ování s sebou nese mimo jiné i zvý-ěný zájem o problematiku ekonomické konvergence. Ta je v sou asné době v centru pozornosti ekonomických komparací, nebo znázor ůje zmen-ůjící se rozdíly v ůivotní úrovni a nep ímo i v úrovni ekonomické a hospodá ské výkonnosti jednotlivých zemí a jejich region .

V rámci EU jsou empirická zkoumání ekonomické konvergence založena na m ění konvergence reálné a nominální, které jsou ovliv ovány celou adou faktor : vedle vliv ů spatých s domácí ekonomikou (podrobn ěji nap . íhák, Holub, 2005), tak bezpochyby i vn j-ími vlivy jako je nap . vstup dané ekonomiky do EU i do eurozóny, ale též s vlivy spojenými s obchodováním jak v rámci lenských zemí, tak i ostatních zemí sv ta (podrobn ěji nap . Allington, Kattuman, Waldemann, 2005).

Zm ny cenových relací a cenových úrovní v zemích EU jsou jifl dlouhodob ě podrobovány empirickým výzkum m (podrobn ěji nap . Funke, Koske, 2008), taktěf jsou zkoumány i dopady jejího roz-i ování na cenovou konkurenci. Nap . Dregel (2008) ve své studii uvádí, ffe hlavními faktory, které mají vliv na cenovou konvergenci ve vztahu s roz-i ováním EU, v letech 1999-2004 byla konkurence a proces šdohán ění. P estofe se odhady li-ily v období p ed a po roz-í ění, byla hypotéza sigma i beta konvergence cenových úrovní v této studii empiricky ov ěna a potvrzena.

2.1. Hodnocení vývoje ukazatele tvorby bohatství v rámci roz-i ůjící se EU ve vztahu ke konvergenci

V rámci první ěsti výzkumu byl pro zkoumání dosahované úrovn ě konvergence EU analyzován pomocí harmonického pr m ru ukazatel HDP na obyvatele v PPS za období 1995-2012, a to za v-ěchny lenské zem ě Evropských spole ěnství, resp. EU, v daném roce. Pro srovnání je uvedena též hodnota tohoto ukazatele v rámci EU-12 zahrnující zem ě podobné ekonomické výkonnosti (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, N ěmecko, Nizozemí, Rakousko, Švédsko a Velká Británie) (viz Tab. 1).

Tab. 1: Výkonnost zemí EU v letech 1995-2012

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
HDP na obyvatele (v PPS)	EU-12	18 379	19 314	20 514	21 569	22 839	24 675	25 245	26 133	26 297
	EU	16 716	17 579	18 682	19 657	20 807	22 476	23 139	24 075	24 302
Varia ní koeficient HDP na obyvatele	EU-12	0,234	0,230	0,209	0,206	0,242	0,251	0,236	0,250	0,268
	EU	0,266	0,263	0,246	0,247	0,278	0,286	0,268	0,277	0,291
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HDP na obyvatele (v PPS)	EU-12	27 536	28 368	29 800	31 409	31 165	28 967	30 367	31 269	31 801
	EU	18 851	19 886	21 267	20 962	21 500	20 006	20 825	21 669	22 534
Varia ní koeficient HDP na obyvatele	EU-12	0,277	0,286	0,318	0,327	0,310	0,298	0,317	0,325	0,326
	EU	0,414	0,407	0,421	0,450	0,421	0,413	0,431	0,430	0,429

Zdroj: vlastní zpracování a výpo ěty autora dle Eurostat - a.

V rámci vybraných ekonomik EU-12 je u ukazatele HDP na obyvatele v celém sledovaném období patrný r st (pouze s výjimkou krizových let 2008 a 2009). Ov-ěm co se týká vývoje HDP celé EU,

vyvolal velký po et nov p íchozích zemí v roce 2004 zna né komplikace, nebo zna n prohloubil heterogenitu v rámci EU, nebo tímto roz-í ením do-lo k nejvýrazn j-ímu dopadu na vybraný ukazatel v celé dosavadní é e evropské integrace, tj. konkrétn nastalo snížení pr m rného ukazatele HDP na obyvatele v PPS o cca 22,4 % v porovnání s rokem p edchozím (cofl p edstavuje zhruba 5 451 HDP na obyvatele v PPS). Následné roz-í ení EU o Bulharsko a Rumunsko nem lo na výkonnost EU-27 tak zna ný vliv, p estofle ob ekonomiky pat í mezi zem s nejniž-í hospodá skou úrovní v rámci EU (pokles vybraného ukazatele š použe o cca 305 HDP na obyvatele v PPS). Bohufel z d vodou absence dat za rok 2013 nelze ur it pr m rnou hodnotu sou asné EU-28. Av-ak alespo p iblížnou vý-i m fleme vyvodit na základ dosažené hodnoty Chorvatska v roce 2012, kdy by jejím zahrnutím do analýzy do-lo ke snížení pr m rné hodnoty celé EU o 365 HDP na obyvatele v PPS (pr m rný ukazatel by byl nov 22 169).

Co se týká variability ve tvorb bohatství, která je m ena pomocí varia ního koeficientu HDP na obyvatele, lze u tzv. tradi ních zemí sledovat jeho p evaflující pozvolný r st, nebo k poklesu rozdíl v dosahované úrovni HDP u EU-12 do-lo pouze v letech 1995-1998, 2001 a poté v krizových letech 2008 a 2009, kdy v-ak tyto výsledky byly dány výrazným poklesem tvorby bohatství v rámci celé EU. U zemí EU varia ní koeficient od roku 2000 do 2004 kolísá kolem hodnoty 0,269, poté ov-em dochází k nejvýrazn j-ímu zvý-ení daného ukazatele, tzn. k r stu diferencí nap í lenskými státy, který je dán p edev-ím vlivem roz-í ení evropské integrace. Tyto rozdíly nap í ekonomikami EU následn vzrostly i po p íchodu Rumunska a Bulharska o t i roky pozd ji. Zam íme-li se na období po roz-í ení v roce 2007, lze konstatovat, fle dochází k p evaflujícímu pozvolnému sniflování varia ního koeficientu relativního ukazatele výstupu, tj. rozdíly nap í ekonomikami jsou eliminovány - regionální politika je ú inná.

2.2 Klasifikace region soudrfnosti a zemí do t íd a analýza vývoje skupin š zaostávajících

S novým programovacím obdobím 2014-2020 dochází v rámci kohezní politiky k významným zm nám, a to nap . ke snížení po tu cíl na dva (Investice pro r st a zam stanost a Evropská územní spolupráce), znovuzavedení pravidla n+3, i k nové kategorizaci region podle jejich parametr ekonomické výkonnosti (mén rozvinuté, p echodové a více rozvinuté regiony), na základ které jsou ur eny maximální sazby spolufinancování (podrobn ji nap . European Commission - b). Dle víceletého finan ního rámce pro roky 2014-2020 je vy len no 376 mld. EUR (cca 37 % z celkového objemu rozpo tu) na politiku soudrfnosti (European Commission - c), cofl oproti p edchozímu období p edstavuje snížení o cca 28,4 mld. EUR (König, 2009).

Na základ nové kategorizace region byla obdobn v rámci výzkumu provedena klasifika ní analýza pro regiony NUTS II a lenské zem , kdy byla tato území rozd lena do skupin tzv. š zaostávajících i š rozvinutých regiony/phasing-out regiony/zem , a to dle pln ní podmínek pro erpání finan ních prost edk z cíle Konvergence minulého programovacího období. Následn byl pro ur ení konvergence/divergence nap í oblastmi EU zkoumán po et š rozvinutých a š zaostávajících entit v období 2000-2011. Vzhledem ke skute nosti, fle v tomto období do-lo celkem dvakrát k roz-í ení EU, lze p edpokládat, i s ohledem na uvedené hodnocení ukazatele tvorby bohatství, divergenci zemí a region m enou velikostí skupin š rozvinutých a š zaostávajících. Nicmén na druhou stranu lze konstatovat, fle snížením po tu entit š zaostávajících ve zkoumaném období dochází bez pochyby k napl ování cíle Konvergence nap í územími, nebo jsou eliminovány disparity uvnit EU a dochází ke zvy-ování hospodá ské úrovn daných region . Tab. 2 dokládá po ty území, které dle stanovených podmínek pat í mezi území š zaostávajících v rámci integra ního uskupení.

Tab. 2: Po ty region , resp. zemí ve skupinách šzaostávajících v letech 2000 - 2011

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Regiony celkem	215	215	215	215	257	257
Zaostávající regiony	18	18	15	16	50	54
Zaostávající regiony ó phasing-out	22	21	17	15	17	19
Zem celkem	15	15	15	15	25	25
Zaostávající zem ¹	2	2	1	1	10	11
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiony celkem	257	271	271	271	271	271
Zaostávající regiony	52	67	67	64	68	72
Zaostávající regiony ó phasing-out	17	20	23	18	24	25
Zem celkem	25	27	27	27	27	27
Zaostávající zem ¹	10	13	12	11	12	13

¹ Data za Maltu nebyla k dispozici.

Zdroj: vlastní zpracování a výpo ty dle Eurostat - b, c, d.

Nejvýrazn jích nár st region soudrfnosti dosahujících níší úrovn výkonnosti v porovnání s celou EU nastalo po roz-í ení v kv tnu 2004 (meziro ní nár st o 34 šzaostávajících region NUTS II, p í emfl EU se roz-í ila o 43 region soudrfnosti) a dále po p istoupení Bulharska a Rumunska v roce 2007 (nár st o 15 oblastí p í roz-í ení o 14 nových dot ených území). Zam íme-li se detailn ji na dosafené výsledky, lze p ed roz-í ením v roce 2004 sledovat sniflování po tu šzaostávajících území. V krátkém období existence EU-25 dochází spí-e k r stu po tu území a region NUTS II pat ících mezi šzaostávajících. Obdobné tendence lze sledovat i po roz-í ení EU v roce 2007 (krom roku 2009, kdy se krátkodob snifflil po et šzaostávajících region , region phasing-out i po et šzaostávajících zemí). Nár st zaostávajících entit v roce 2010 lze p isoudit i d sledk m finan ní krize z roku 2008, která se v evropských zemích projevila s jistým asovým zpořd ním. Výzkumem bylo mimo jiné zji-t no, fle v roce 2011 do skupiny šzaostávajících zem pat íly zem p istoupiv-í v roce 2004 (s výjimkou Malty - data nebyla k dispozici), v roce 2007 a dále dv zem tzv. PIGS ó Portugalsko a ecko, které do této skupiny pat í jifl od prvního analyzovaného roku. D lefité je zmínit, fle v celém zkoumaném období se pouze tyto jmenované zem objevují ve skupin šzaostávajících.

2.3 Komparace oblastí šzaostávajících s oblastmi zp sobilými v rámci cíle Konvergence dopln ná o analýzu finan ních prost edk alokovaných do entit šzaostávajících

V programovacím období 2007-2013 bylo na konvergenci vy len no v rámci rozpo tu EU 282 855 mil. EUR (European Commission - d), (König, 2009), p í emfl více nefl 75 % z tohoto objemu bylo ur eno výhradn pro regiony soudrfnosti.

P í komparaci region soudrfnosti (v etn phasing-out) nacházejících se ve skupinách šzaostávajících (viz Tab. 2) s t mi skute n spadajícími do cíle Konvergence je z více nefl 81 % patrná shoda (103 NUTS II spl uje stanovené pořadavky a 99 region NUTS II spadá do zvoleného cíle) (European Commision - a). Analýza alokace podpory do region skupiny šzaostávajících za období 2007-2013 prokázala, fle více nefl 30,41 % celkových výdaj poskytovaných NUTS II s HDP na obyvatele v PPS pod 75 % pr m rem EU (Eurostat - b, c, d), (European Commission - d) bylo vynakládáno nerelevantním region m soudrfnosti, tj. ekonomikám, jejichfl v-echny regiony i v t-ina z nich nespádá mezi regiony šzaostávajících, ale mezi šrozvinutě. V p ípad šzaostávajících phasing-out region bylo dokonce alokováno tém 40 % z celkového objemu podpory pro konvergenci phasing-out region t ídy šrozvinutě (Eurostat - b, c, d), (European Commission - d).

P í porovnání zemí ve skupin šzaostávajících se zemí zp sobilými erpat finan ní prost edky z CF byla výzkumem identifikována v t-ina zemí, pro které je erpání z CF skute n relevantní (s výjimkou Portugalska). Do ekonomik, které v období 2000-2011 splnily stanovené pořadavky a spadaly mezi šzaostávajících a tudífl jsou dle výzkumu oprávn né erpat finan ní prost edky, bylo v

p edchozím programovacím období alokováno z CF více neřl 94,49 % z celkového objemu vy len ných finan ních prost edk (Eurostat - d), (European Commission - d).

Je d leřlité poznamenat, řle difference mezi po tem podporovaných (zp sobilých) území a územími spl ující podmínky pro ěrpání finan ní pomoci se odvíjí od dosahované úrovn zvolených indikátor v rozhodném období, tj. p ed za átkem programovacího období 2007-2013.

Záv r

V programovacím období 2007-2013 ěrpá finan ní prost edky v rámci politiky soudrřnosti z cíle Konvergence 99 region NUTS II (z toho 16 tzv. phasing-out region) a 15 lenských ekonomik, a to s cílem sniflovat rozdíly mezi úrovn ěmi rozvoje jednotlivých region a zaostalost neřvice znevýhodn ných oblastí tak, aby do-řo k harmonickému vývoji celé EU.

Prezentovaný výzkum dokládá, řle v rámci EU-12 do-řo v celém zvoleném horizontu k r stu zvoleného indikátoru výkonnosti (HDP na obyvatele v PPS) pouze s výjimkou krizových let 2008 a 2009. P ítom neřv t-ř mezir ní nár st byl zaznamenán v letech 1999 a 2000 a následn v p edkrizových letech 2006 a 2007. Ov-ěm vlivem roz-ř ování EU v roce 2004 a 2007 se snifřil vybraný indikátor za celou EU (neřv t-ř vliv m lo roz-ř ení o 10 nových ekonomik v roce 2004 ó pokles o 5 451 HDP na obyvatele v PPS), cořl dokládá skute n nízkou úrove nov vstupujících zemí. Variabilita ve tvorb ěhořství tohoto ukazatele u EU-12 ve sledovaném období p edev-řm pozvoln rostla, nebo k poklesu rozdíl v dosahované úrovní do-řo pouze v letech 1995-1998, 2001 a poté v krizových letech 2008 a 2009, kdy v-řk tyto výsledky byly dány výrazným poklesem tvorby bořatství v rámci celé EU. U zemí EU vykazuje varia ní koeficient mezi lety 2000-2004 kolísavé tendence, které jsou ov-ěm vyst řdány enormním zv-ř ením daného ukazatele v následujícím roce, tzn., vlivem roz-ř ení EU do-řo k r stu diferencí nap ř lenskými státy. Tyto rozdíly nap ř evropskou integrací vzrostly rovn řl po p řchodu Rumunska a Bulharska v roce 2007. Po tomto období lze zaznamenat p evařující pozvolné sniflování varia ního koeficientu ukazatele výstupu, tj. rozdíly nap ř ekonomikami jsou zvolna eliminovány.

Na základ klasifika ní analýzy byla následn území EU (regiony soudrřnosti a zem) rozř řd na do skupin řzaostávajícíř i řrozvinutéř, a to dle oprávn nosti ěrpat finan ní prost edky z evropských fond v rámci cíle Konvergence. Dále bylo rovn řl zkoumáno, jak se v období 2000-2011 vyřřjel po et entit spadajících mezi skupiny řzaostávajícíř, nebo dochází-li ke sniflování jejich po tu, jsou bezpochyby např ovány konvergen ní cíle, tj. rozdíly nap ř EU jsou sniflovány. Bylo zři-t no, řle k neřv t-řmu nár stu řzaostávajícíř region do-řo po roz-ř ení EU v roce 2004 (nár st o 34 oblastí NUTS II a 9 zemí) a dále v roce 2007 (15 nových území a 3 zem). P ítom v analyzovaném asovém horizontu pat řlo celkem 103 region soudrřnosti (z toho 33 phasing-out) mezi regiony řzaostávajícíř, p ř ěmřl více neřl 81 % z t chto území pat řlo mezi zp sobilé k ěrpání. Následná analýza alokace podpory do region NUTS II řzaostávajícíř ov-ěm prokázala, řle těm 30,41 % celkových výdaj bylo poskytnuto do oblastí mimo skupinu řzaostávajícíř, tj. do skupiny NUTS II řrozvinutéř, v p řpad řzaostávajícíř phasing-out region se jedná dokonce těm o 40 %, cořl zna ř, řle pouze 60 % celkových výdaj bylo poskytnuto region m skupiny řzaostávajícíř. Následná analýza zat řd ní řzaostávajícíř ekonomik, dle pln ní definovaného kritéria pro ěrpání z CF, potvřdila, řle mezi řzaostávajícíř zem pat ř státy p řstoupiv-ř v roce 2004, 2007 a dále p ěkvapiv ř zem řřtradi níř - Portugalsko a ěcko. U skupiny řzaostávajícíř ekonomik byla navíc řhledána řhoda těm v 95 % z celkové skute né alokace.

Pro m ení stupn konvergence, resp. divergence ve vztahu k roz-ř ující se EU byly v rámci výzkumu zvoleny dva parametry, p ř ěmřl konvergence m ená pomocí vývoje varia ního koeficientu relativního ukazatele výstupu byla prokázána, konvergence zalofená na analýze vývoje po tu oblastí dle stanovených kritériř prokázána ov-ěm neřyla. Z uvedeného řvodu je nutné problematiku podrobit dal-řmu zkoumání, které p ěnese p ř kazn řř výsledky.

Literatura

- [1] ALLINGTON, N.F.B., KATTUMAN, P., WALDEMANN, F., (2005). One Market, One Money, One Price? *International Journal of Central Banking*, pp.73-115. ISSN 1815-4654.
- [2] BARRO, R. J., SALA-I-MARTIN, X., (2004). *Economic growth*. Cambridge, Mass.: MIT Press. ISBN 02-620-2553-1.
- [3] IHÁK, M., HOLUB, T., (2005). Price convergence in EU-accession countries. *Économie Internationale*, vol. 102, pp. 59-82. ISSN 1240-8095.
- [4] DREGER, CH., KHOLODILIN, K., LOMMATZSCH, K., SLA ÁLEK, J., WOZNIAK, P., (2008). Price Convergence in an Enlarged Internal Market. *Eastern European Economics.*, vol. 46, iss. 5, pp. 57-68. DOI 10.2753/EEEE0012-8775460504.
- [5] European Commission - A., (2013). *Cohesion Policy 2007-2013. Eligible areas in the EU under the Convergence Objective and the European Competitiveness and Employment Objective* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_en.htm>.
- [6] European Commission ó B. *Cohesion policy 2014-2020*. [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm>.
- [7] European Commission ó C. *Regional Policy: General presentation on proposals for Cohesion Policy 2014-2020*. [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_leaflet_en.pdf>.
- [8] European Commission ó D. *EU expenditure and revenue* [online]. [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm>.
- [9] Eurostat - A. *GDP and main components - Current prices*. Data Explorer [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>>.
- [10] Eurostat - B., (). *Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 2 regions - Purchasing Power Standard per inhabitant in percentage of the EU average* ó Data Explorer [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database#>>.
- [11] Eurostat - C. *Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 2 regions - Purchasing Power Standard per inhabitant* ó Data Explorer [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database#>>.
- [12] Eurostat - D. *Gross national disposable income*. Eurostat - Data Explorer [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>>.
- [13] FUNKE, K., KOSKE, I., (2008). Does the Law of One Price Hold within the EU? A Panel Analysis. *International Advances in Economic Research*, vol. 14, iss. 1, pp. 11-24. ISSN 1083-0898. DOI 10.1007/s11294-007-9126-7.
- [14] KÖNIG, P., (2009). *Rozpo et a politiky Evropské unie: p íleřtost pro zm nu*. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-011-9.
- [15] *Konsolidované zn ní Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o zaloření Evropského spole enství* [online]. [cit. 2013-06-24]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:321E:0001:0331:CS:pdf>>.
- [16] YOUNG, A. T., HIGGINS, M. J., LEVY, D., (2004). *Sigma-Convergence Versus Beta-Convergence: Evidence from U.S. County-Level Data*. Working Paper. Atlanta: Emory University.

P ísp vek byl zpracován v rámci projektu . SGSFES-2014002 IGA Univerzity Pardubice.